

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/93/2005

STOSUNEK DO RZĄDU I PREMIERA

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, MAJ 2005

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
22 października 2004 roku

STOSUNEK DO RZĄDU I PREMIERA

- Majowe badanie było realizowane bezpośrednio po złożeniu przez Marka Belkę zapowiadanej wcześniej dymisji ze stanowiska premiera i po odrzuceniu jej przez prezydenta. W ciągu miesiąca stosunek do gabinetu Marka Belki nieznacznie się poprawił. Od kwietnia odsetek zwolenników rządu nie zmienił się znacząco (jest ich 19%), lecz wyraźnie zmniejszyła się grupa Polaków nastawionych do niego negatywnie (spadek o 9 punktów, do 29%). Jednocześnie o 7 punktów (do 45%) wzrosła liczba osób mających do obecnego gabinetu stosunek obojętny.
- Poprawiły się oceny dotychczasowej działalności rządu. Obecnie pozytywne zdanie o jego dokonaniach ma niemal co czwarty Polak (24%). Od kwietnia liczebność tej grupy badanych wzrosła o 3 punkty procentowe. Zmalała grupa respondentów (o 5 punktów, do 51%) krytycznie wyrażających się o pracy tego gabinetu.
- Lepsze niż miesiąc temu są oceny premiera Marka Belki. Zadowolenie z faktu, że stoi on na czele rządu, wyraża 26% respondentów (wzrost o 3 punkty), natomiast mniej niż połowa (45%, spadek o 8 punktów) jest przeciwnego zdania.
- Nie zmieniły się w istotnym stopniu oceny polityki gospodarczej rządu. O tym, że stwarza ona szanse poprawy sytuacji ekonomicznej kraju, przekonanych jest obecnie 18% Polaków, jednak większość (62%) nadal wyraża sceptycyzm - uważa, że działania tego gabinetu nie poprawią stanu gospodarki.

Maj¹ jest drugim z kolei miesiącem, w którym notujemy niewielką poprawę ocen rządu. Przede wszystkim zmniejszyła się grupa respondentów krytycznych wobec gabinetu rządowego i samego premiera. Na tę poprawę mogła mieć wpływ postawa szefa rządu po nieprzyjęciu przez posłów wniosku o samorozwiązanie Sejmu. Badanie było realizowane po złożeniu przez Marka Belkę zapowiadanej wcześniej dymisji ze stanowiska premiera i po odrzuceniu jej przez prezydenta.

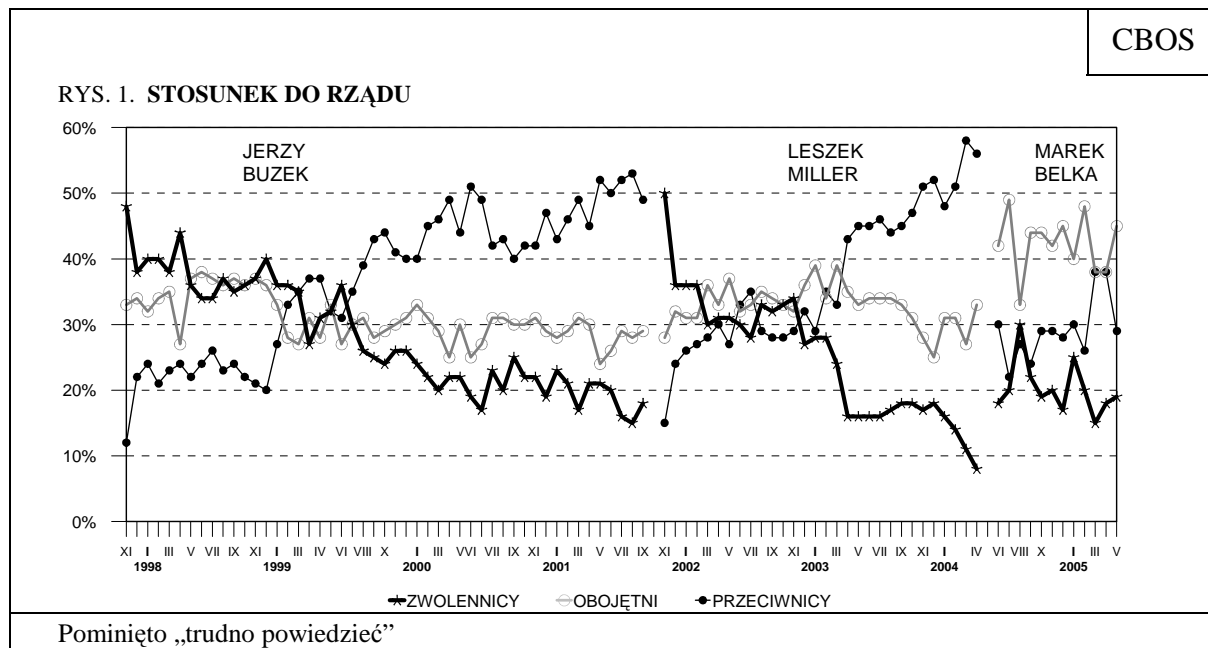
Stosunek do gabinetu Marka Belki poprawił się nieznacznie. W porównaniu z sondażem kwietniowym odsetek zwolenników rządu nie zmienił się znacząco, lecz wyraźnie zmniejszyła się grupa Polaków nastawionych do niego negatywnie (spadek o 9 punktów procentowych). Jednocześnie o 7 punktów wzrosła liczba osób mających do obecnego rządu stosunek obojętny.

Tabela 1

Stosunek do rządu	Wskazania respondentów według terminów badań												
	IV*	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V
	2004								2005				
	w procentach												
Zwolennicy	8	18	20	30	22	19	20	17	25	20	15	18	19
Przeciwnicy	56	30	22	27	24	29	29	28	30	26	38	38	29
Obojętni	33	42	49	33	44	44	42	45	40	48	38	38	45
Trudno powiedzieć	3	10	9	10	10	8	9	9	6	6	9	6	7

* Do kwietnia 2004 roku wskazania dotyczyły rządu Leszka Millera, a od czerwca - rządu Marka Belki

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (180) zrealizowano w dniach 6-9 maja 2005 roku na liczącej 1052 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych Polaków.

Na stosunek do rządu pewien wpływ ma wykształcenie badanych. Osoby z wykształceniem wyższym i średnim częściej zaliczają się do zwolenników tego gabinetu niż mający wykształcenie zasadnicze zawodowe i podstawowe (zob. tabele aneksowe).

Badani identyfikujący się z lewicą stosunkowo rzadko są niechętni obecnej ekipie rządowej - zwykle uważają się za jej zwolenników lub deklarują obojętność. Wśród osób identyfikujących się z prawicą największa grupa to przeciwnicy rządu, natomiast wśród deklarujących poglądy centrowe przeciwnicy przeważają nad zwolennikami, a najwięcej jest osób obojętnych.

Wyborcy partii lewicowych (SLD, SdPi, UP) to najczęściej zwolennicy rządu, choć znaczna ich część deklaruje stosunek obojętny. W elektoracie PO zwolennicy, przeciwnicy i obojętni są niemal tak samo liczni, a wśród wyborców Samoobrony, PiS i LPR najwięcej jest osób niechętnych obecnej ekipie rządowej. Wśród respondentów niezdecydowanych, na którą partię głosować w ewentualnych wyborach i niedeklarujących w nich udziału, przeważa obojętny stosunek do rządu.

Tabela 2

Potencjalne elektoraty*	Stosunek do rządu			
	zwolennicy	obojętni	przeciwnicy	Trudno powiedzieć
	w procentach			
SLD, SdPI, UP	47	39	14	0
PO	33	30	34	3
Samoobrona	26	22	50	2
PiS	17	34	42	6
LPR**	12	33	52	3
Niezdeterminowani	16	50	25	9
Niedeklarujący udziału w wyborach	11	55	24	10

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w potencjalnych wyborach parlamentarnych. Wyborców SLD, SdPI, UP potraktowano łącznie z powodu zbyt małych ich liczebności w badanej próbie

** Deklaracje wyborców tej partii należy interpretować ostrożnie ze względu na małą ich liczebność w badanej próbie

Poprawiły się oceny dotychczasowej działalności rządu. Obecnie pozytywne zdanie o jego dokonaniach ma 24% Polaków. Liczebność tej grupy badanych wzrosła od kwietnia o 3 punkty procentowe. Połowa respondentów (51%, spadek o 5 punktów) negatywnie ocenia pracę tego gabinetu.

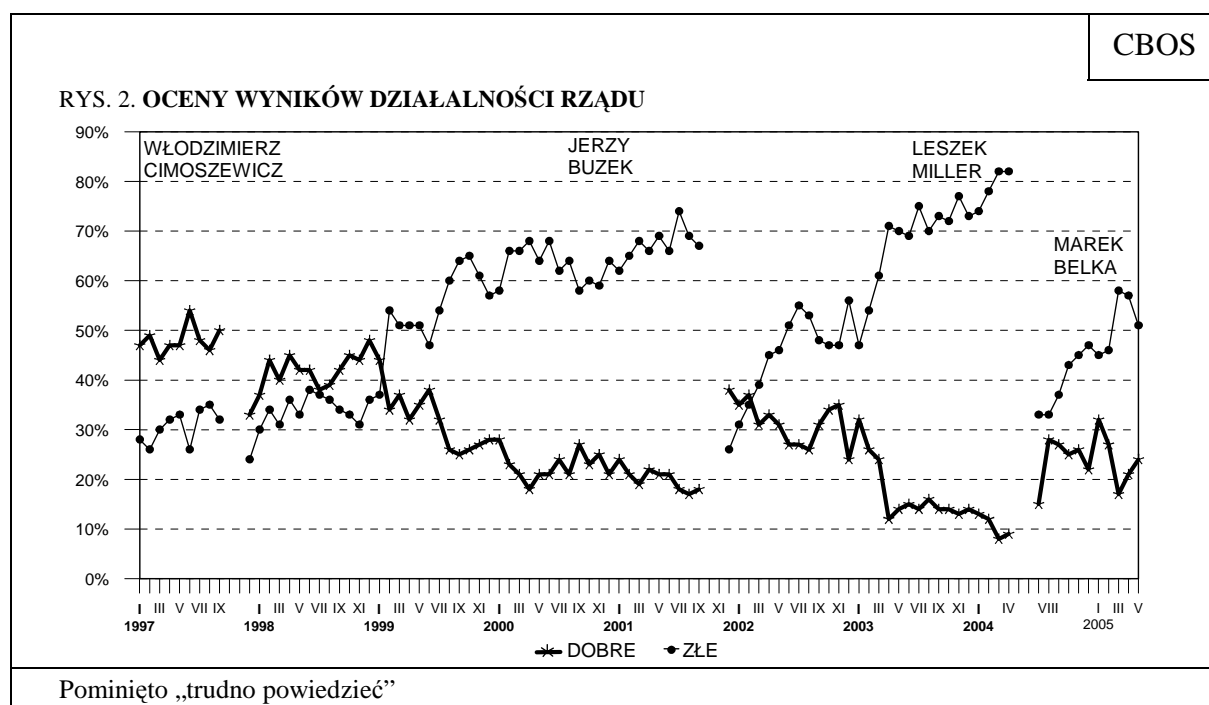

Tabela 3

Jak by Pan(i) ocenił(a) wyniki działalności rządu premiera Marka Belki od czasu objęcia przezeń władzy?	Wskazania respondentów według terminów badań													
	2004								2005					
	III	IV*	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	
	w procentach													
Dobrze	8	9	15	28	27	25	26	22	32	27	17	21	24	
Źle	82	82	33	33	37	43	45	47	45	46	58	56	51	
Trudno powiedzieć	10	9	52	38	36	31	29	31	23	27	25	22	25	

* Do kwietnia 2004 roku wskazania dotyczyły rządu Leszka Millera, a od lipca - rządu Marka Belki

Wyborcy partii lewicowych w większości dobrze oceniają efekty dotychczasowej działalności rządu Marka Belki. Elektorat PO jest podzielony w swoich opiniach, natomiast badani skłonni poprzeć PiS, Samoobronę lub LPR, a także niedeklarujący udziału w wyborach najczęściej mają złe zdanie o pracy obecnego rządu.

Tabela 4

Potencjalne elektoraty*	Oceny wyników działalności rządu		
	dobrze	źle	Trudno powiedzieć
	w procentach		
SLD, SdPI, UP	59	31	10
PO	44	41	14
PiS	25	61	14
LPR**	25	54	21
Samoobrona	23	64	13
Niezdecydowani	19	49	33
Niedeklarujący udziału w wyborach	13	54	33

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w potencjalnych wyborach parlamentarnych. Wyborców SLD, SdPI, UP potraktowano łącznie z powodu zbyt małych ich liczebności w badanej próbie

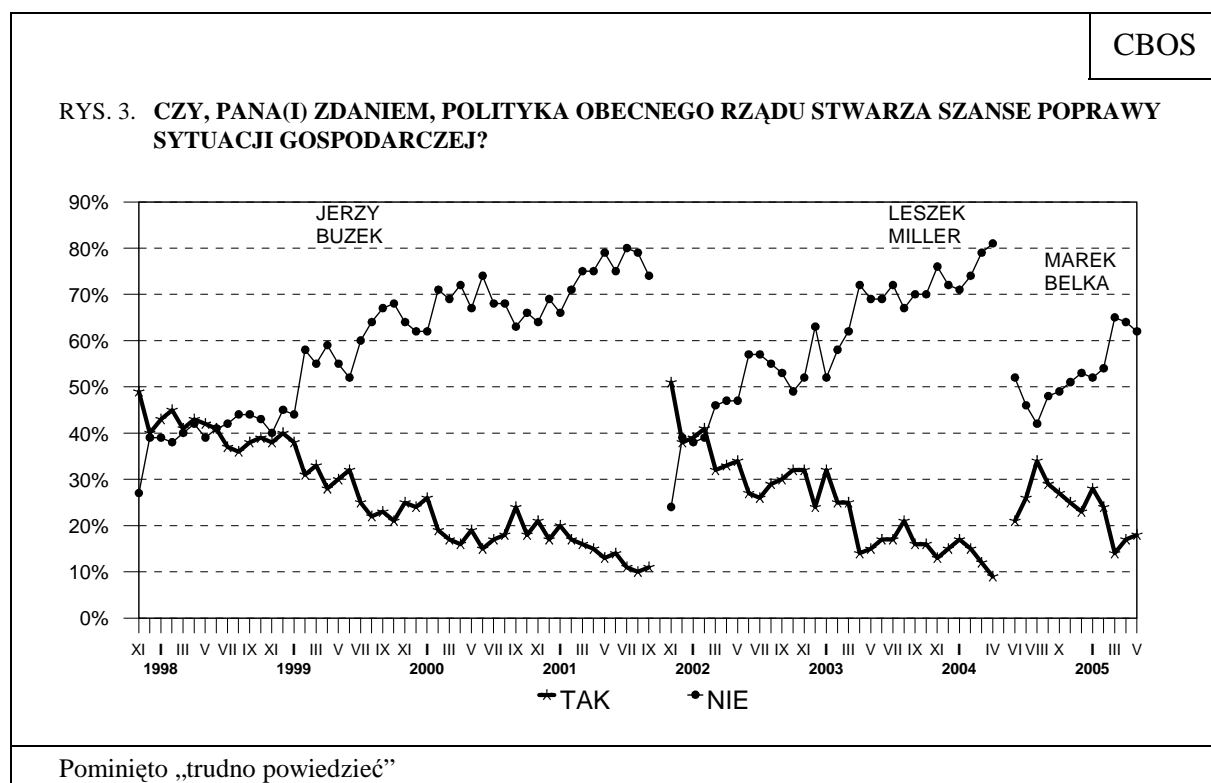
** Deklaracje wyborców tej partii należy interpretować ostrożnie ze względu na małą ich liczebność w badanej próbie

Nie zmieniły się w istotnym stopniu oceny polityki gospodarczej rządu. O tym, że stwarza ona szanse poprawy sytuacji ekonomicznej kraju, przekonanych jest obecnie 18% Polaków, natomiast większość (62%) nadal wyraża sceptycyzm - uważa, że działania tego gabinetu nie poprawią stanu gospodarki.

Tabela 5

Czy, Pana(i) zdaniem, obecny rząd stwarza szanse poprawy sytuacji gospodarczej?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2004								2005				
	IV*	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V
	W procentach												
Tak	9	21	26	34	29	27	25	23	28	24	14	17	18
Nie	81	52	46	42	48	49	51	53	52	54	65	64	62
Trudno powiedzieć	10	27	28	24	23	24	24	24	21	21	21	19	20

* Do kwietnia 2004 roku wskazania dotyczyły rządu Leszka Millera, a od czerwca - rządu Marka Belki

Zarówno ludzie mający dobre zdanie o polityce gospodarczej rządu, jak i oceniający ją negatywnie najczęściej uważają, że w ciągu najbliższego roku stan gospodarki ani się nie pogorszy, ani nie poprawi.

Tabela 6

Czy polityka obecnego rządu stwarza szansę poprawy sytuacji gospodarczej?	Prognoza rozwoju sytuacji gospodarczej w ciągu najbliższego roku			
	poprawa	brak zmian	pogorszenie	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Tak	35	52	5	9
Nie	19	60	13	9
Trudno powiedzieć	15	45	9	32

Lepsze niż miesiąc temu są oceny premiera Marka Belki. Zadowolenie z faktu, że stoi on na czele rządu, wyraża 26% respondentów (wzrost o 3 punkty), a mniej niż połowa (45%, spadek o 8 punktów) to osoby niezadowolone.

Tabela 7

Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Marek Belka ?	Wskazania respondentów według terminów badań													
	2004								2005					
	IV*	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	
	w procentach													
Tak	9	24	25	35	31	30	30	27	32	31	21	23	26	
Nie	78	42	38	37	37	41	40	45	42	40	52	53	45	
Trudno powiedzieć	13	34	37	28	32	29	30	28	27	29	28	24	29	

* Do kwietnia 2004 roku pytanie dotyczyło Leszka Millera

Wyborcy partii lewicowych w większości są zadowoleni, że na czele rządu stoi Marek Belka związany obecnie z Partią Demokratyczną. Także elektorat PO jest pozytywnie nastawiony do premiera: aprobata przeważa nad dezaprobatą. Niezadowolone najczęściej wyrażają potencjalni wyborcy PiS, Samoobrony i LPR. Z powodu niewielkiej liczebności w badanej próbie nie można było przeprowadzić analogicznych analiz w elektoracie Partii Demokratycznej.

Tabela 8

Potencjalne elektoraty*	Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Marek Belka?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
SLD, SdPI, UP	58	30	12
PO	47	39	14
PiS	28	51	21
Samoobrona	27	55	18
LPR**	19	58	23
Niezdecydowani	18	47	35
Niedeklarujący udziału w wyborach	17	46	37

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w potencjalnych wyborach parlamentarnych. Wyborców SLD, SdPI, UP potraktowano łącznie z powodu zbyt małych ich liczebności w badanej próbie

** Deklaracje wyborców tej partii należy interpretować ostrożnie ze względu na małą ich liczebność w badanej próbie

Podsumowując wyniki, warto jeszcze raz zwrócić uwagę na dwie kwestie. Mimo iż premier związał się z Partią Demokratyczną, jego rząd ciągle cieszy się znaczącym poparciem w elektoratach partii lewicowych. Jednocześnie stosunkowo dobre zdanie (lepsze niż elektoraty innych partii opozycyjnych) mają o nim potencjalni wyborcy Platformy Obywatelskiej. Być może Markowi Belce przynajmniej częściowo udało się stworzyć wizerunek ponadpartyjnego szefa rządu.

Choć działania gospodarcze rządu nie uzyskują dobrych ocen, nie przekłada się to na pesymizm w prognozowaniu sytuacji ekonomicznej kraju. Opinia publiczna zdaje się wyrażać przekonanie, że rząd ma niewielki wpływ na sytuację gospodarczą - ani jej nie poprawi, ani nie zepsuje. Niezależnie od poglądów na politykę obecnego gabinetu w tej dziedzinie, Polacy najczęściej uważają, że w najbliższej przyszłości sytuacja gospodarcza się nie zmieni.

Opracował
Michał WENZEL

A N E K S

Tabela 1. Stosunek do rządu

(%)

	Zwolennicy	Przeciwnicy	Obojętni	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	19	29	45	7	1052
Płeć					
Mężczyźni	22	35	39	5	498
Kobiety	16	24	51	10	554
Wiek					
18-24 lat	17	25	51	7	161
25-34	16	28	50	6	191
35-44	18	38	36	8	181
45-54	17	31	46	6	202
55-64	20	31	44	4	123
65 lat i więcej	23	19	45	12	194
Miejsce zamieszkania					
Wieś	15	29	47	10	384
Miasto do 20 tys.	19	26	48	7	131
20-100 tys.	18	26	48	8	212
101-500 tys.	20	32	42	7	200
501 tys. i więcej mieszk.	28	30	40	2	126
Wykształcenie					
Podstawowe	15	28	46	12	307
Zasadnicze zawodowe	16	31	48	5	268
Średnie	20	27	46	6	364
Wyższe	30	32	36	3	113
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	32	20	42	6	77
Prac.umysł.niż.szczebla	21	35	44	0	81
Pracownicy fiz.- umysł.	15	31	50	4	92
Robotnicy wykwalifikowani	17	31	43	9	88
Robotnicy niewykwalifik.	18	31	48	3	39
Rolnicy	15	44	34	8	56
Pracujący na własny rach.	17	42	34	6	42
Bierni zawodowo					
Renciści	15	32	44	8	120
Emeryci	21	24	43	12	209
Uczniowie i studenci	23	20	48	9	77
Bezrobotni	13	29	48	10	123
Gospodynie domowe i inni	11	21	68	0	47
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	19	25	50	6	168
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	23	38	35	4	62
sekt. pryw. poza rolnict.	20	34	42	3	191
prywatnym gosp. rolnym	15	46	31	8	60
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	12	24	62	2	130
301-500	17	26	52	5	167
501-900	21	27	47	6	206
901-1200	37	34	24	5	84
Powyżej 1200 zł	30	27	39	4	74
Ocena własnych war. mater.					
Złe	16	30	47	7	335
Średnie	17	29	47	7	455
Dobre	25	27	40	8	261
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	14	27	51	8	91
Raz w tygodniu	17	29	47	7	566
1-2 razy w miesiącu	21	33	38	8	164
Kilka razy w roku	22	28	41	9	157
W ogóle nie uczestniczy	26	20	48	5	73
Poglądy polityczne					
Lewica	40	15	43	2	146
Centrum	19	27	50	4	270
Prawica	19	43	34	5	316
Trudno powiedzieć	8	23	54	14	317

Tabela 2. Jak by Pan(i) ocenił(a) **wyniki działalności rządu**
premiera Marka Belki od czasu objęcia przezeń władzy
(%)

	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	24	51	26	1051
Płeć				
Mężczyźni	28	55	18	498
Kobiety	20	47	32	553
Wiek				
18-24 lat	27	42	31	161
25-34	19	55	26	191
35-44	19	61	20	181
45-54	25	57	18	202
55-64	29	49	22	123
65 lat i więcej	24	40	36	193
Miejsce zamieszkania				
Wieś	20	52	28	383
Miasto do 20 tys.	23	48	29	131
20-100 tys.	24	56	20	212
101-500 tys.	23	48	29	200
501 tys.i więcej mieszk.	38	46	16	126
Wykształcenie				
Podstawowe	18	50	32	307
Zasadnicze zawodowe	21	55	24	268
Średnie	27	50	23	364
Wyższe	36	47	17	113
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier.,inteligencja	40	41	20	77
Prac.umysł.niż.szczebła	32	55	14	81
Pracownicy fiz.- umysł.	16	60	24	92
Robotnicy wykwalifikowani	17	65	18	88
Robotnicy niewykwalifik.	23	55	22	39
Rolnicy	14	63	23	56
Pracujący na własny rach.	20	60	20	42
Bierni zawodowo				
Renciści	21	51	27	120
Emeryci	25	43	33	208
Uczniowie i studenci	32	38	30	77
Bezrobotni	22	50	29	123
Gospodynie domowe i inni	23	45	33	47
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	26	54	19	168
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	33	61	6	62
sekt. pryw. poza rolnict.	20	57	23	191
prywatnym gosp. rolnym	14	62	24	60
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	20	54	26	130
301-500	24	53	23	167
501-900	24	49	27	206
901-1200	35	47	18	84
Powyżej 1200 zł	42	46	12	74
Ocena własnych war. mater.				
Źle	20	53	27	334
Średnie	22	53	25	455
Dobre	32	43	24	261
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	13	47	39	90
Raz w tygodniu	23	54	23	566
1-2 razy w miesiącu	20	53	27	164
Kilka razy w roku	28	48	24	157
W ogóle nie uczestniczy	42	32	26	73
Poglądy polityczne				
Lewica	42	41	17	146
Centrum	28	56	16	270
Prawica	26	56	18	316
Trudno powiedzieć	10	46	44	317

Tabela 3. Czy, Pana(i) zdaniem, obecny rząd stwarza **szanse poprawy sytuacji gospodarczej?**

(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	18	62	20	1051
Płeć				
Mężczyźni	21	65	14	498
Kobiety	16	59	25	553
Wiek				
18-24 lat	25	52	23	161
25-34	14	67	19	191
35-44	13	69	17	181
45-54	17	69	14	202
55-64	20	67	13	123
65 lat i więcej	23	46	31	193
Miejsce zamieszkania				
Wieś	15	60	25	383
Miasto do 20 tys.	23	64	12	131
20-100 tys.	18	62	20	212
101-500 tys.	18	64	18	200
501 tys. i więcej mieszk.	26	61	13	126
Wykształcenie				
Podstawowe	17	53	30	307
Zasadnicze zawodowe	16	67	16	268
Średnie	20	65	15	364
Wyższe	22	64	14	113
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	31	56	12	77
Prac. umysł. niż. szczebla	19	61	20	81
Pracownicy fiz.- umysł.	12	70	18	92
Robotnicy wykwalifikowani	14	71	15	88
Robotnicy niewykwalifik.	23	57	20	39
Rolnicy	12	70	18	56
Pracujący na własny rach.	12	83	5	42
Bierni zawodowo				
Renciści	15	65	20	120
Emeryci	22	51	27	208
Uczniowie i studenci	30	52	18	77
Bezrobotni	15	63	22	123
Gospodynie domowe i inni	10	67	23	47
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	21	61	18	168
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	18	72	10	62
sekt. pryw. poza rolnict.	16	70	14	191
prywatnym gosp. rolnym	12	68	20	60
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	18	63	19	130
301-500	18	65	17	167
501-900	19	59	22	206
901-1200	26	68	7	84
Powyżej 1200 zł	25	60	15	74
Ocena własnych war. mater.				
Złe	16	61	23	334
Średnie	17	64	19	455
Dobre	25	58	17	261
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	12	61	27	90
Raz w tygodniu	18	65	17	566
1-2 razy w miesiącu	16	62	23	164
Kilka razy w roku	20	59	21	157
W ogóle nie uczestniczy	31	45	25	73
Poglądy polityczne				
Lewica	36	49	15	146
Centrum	21	64	15	270
Prawica	19	72	8	316
Trudno powiedzieć	8	55	38	317

Tabela 4. Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi **Marek Belka**?

(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	26	45	29	1051
Płeć				
Mężczyźni	32	47	22	498
Kobiety	21	43	35	553
Wiek				
18-24 lat	27	42	31	161
25-34	25	48	27	191
35-44	22	52	26	181
45-54	24	51	25	202
55-64	37	42	21	123
65 lat i więcej	25	34	41	193
Miejsce zamieszkania				
Wieś	21	44	35	383
Miasto do 20 tys.	29	45	26	131
20-100 tys.	24	48	28	212
101-500 tys.	25	46	28	200
501 tys. i więcej mieszk.	42	41	16	126
Wykształcenie				
Podstawowe	21	42	36	307
Zasadnicze zawodowe	25	47	28	268
Średnie	28	47	25	364
Wyższe	36	40	24	113
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	42	32	26	77
Prac.umysł.niż.szczebła	29	49	22	81
Pracownicy fiz.- umysł.	20	54	25	92
Robotnicy wykwalifikowani	27	47	26	88
Robotnicy niewykwalifik.	24	43	33	39
Rolnicy	17	50	34	56
Pracujący na własny rach.	27	51	21	42
Bierni zawodowo				
Renciści	26	44	30	120
Emeryci	25	40	34	208
Uczniowie i studenci	35	35	30	77
Bezrobotni	18	52	30	123
Gospodynie domowe i inni	30	50	20	47
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	29	44	27	168
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	24	56	20	62
sekt. pryw. poza rolnict.	29	46	26	191
prywatnym gosp. rolnym	18	49	32	60
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	21	49	30	130
301-500	30	43	27	167
501-900	25	45	30	206
901-1200	36	49	15	84
Powyżej 1200 zł	41	38	21	74
Ocena własnych war. mater.				
Złe	24	47	29	334
Średnie	25	46	29	455
Dobre	32	40	27	261
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	17	49	34	90
Raz w tygodniu	25	47	28	566
1-2 razy w miesiącu	23	51	27	164
Kilka razy w roku	34	38	28	157
W ogóle nie uczestniczy	39	30	31	73
Poglądy polityczne				
Lewica	50	32	18	146
Centrum	26	50	24	270
Prawica	26	55	19	316
Trudno powiedzieć	16	37	47	317